

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într'una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl., 50 cr., 3 luni 1 fl., 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Politică culturală.

În statul nostru mai mare atențiune se dă afacerilor școlare.

S'a ținut odată, că școala este un factor principal în viața popoarelor, în special se pun în gura cancelarului de fer al Germaniei, semnificativele cuvinte, că unitatea Germaniei au făcut-o dascălii dela șite.

În sistemul instrucțiunii publice din statul nostru tendința acăsta, de a aservi școala curentului politic, se urmărește cu multă consecuență.

Cine a avut pricepere pentru observarea lucrurilor în statul nostru a putut vedea: cum se silesc organele din ministeriul de culte a pune școala în serviciul curentului bolnăvicios, care de mult băntuie țera noastră.

În direcțiunea acăsta omeni au mers așa de departe, încât mintea sântetă și a omului cugetător a stage lucrurile, decă se vor continua pe calea apucată.

Vom urmări tendința indicată mai sus din un incident, care tocmai acuma se ventilă în presa din capitală.

Guvernul țerei a interzis din folosința în școlele geografice al deputatului dietal Schwicker, manual, care până acuma a avut rara fericie a eși în IX edițiuni. Manualul acesta s'a folosit în școlele cu limba de propunere germană.

Nu ne privește deci direct, de aceea am puté trece peste incident, luând numai o simplă notiță despre el.

Nu putem însă trece peste sistemul urmărit cu asemenea oprirea, căci prin acăsta oprire suntem și noi atinși în cele mai vitale interese ale noastre.

Oprirea cărților școlare s'a făcut cu sistem, mai ales se facea cu noi români, și ea se făcea fără a ni se arăta și motivele, din cari manualul era oprit. Se susținea simplu, că cutare manual are tendințe contra statului, s'eu e lucrat în spirit contra statului, și autorii erau ținuți în continuă agitațiune și asigurancă.

Am fost nesiguranți, și mai suntem și aji în special în ce privește școlele medii, că nu mai avem manuale. Profesorii, ca să iasă din impasul ce s'au creat școlilor, au fost nevoiți să traducă din literă în literă manuale unguerești aprobate chiar și din științele exacte, cum e bunăoară matematica și chemia.

Unii autori au ajuns în strimțorarea cea mare tocmai la extrem, și la manualele din istorie au eliminat partiile, cari aveau indigitări despre legături cu România s'eu cu românii de aici, încât elevii în școlele medii nișea nu mai aușiau din istoria românilor.

Manualele de geografie au ajuns până la ridicolul, de nu mai obveniau nomenclaturi românesce nici la rîuri, nici la munți, nici la orașe, nici la comitate.

Așa în formă, în materie apoi despre români nu era vorbă nicăiri, nu despre instituțiunile lor culturale, umanitare și filantropice, pe când despre localități unguerești se luau notițe chiar și dacă ele produceau unii articoli de consum prin vécurile trecute.

În situațiunea acăsta desperată a

trebuit să întrevină biserica cu corectură și se nu admită în școlele sale asemenea manuale monstre.

După cum am ținut diarele din capitală se ocupă cu casul concret, și se întrebă: cum a fost posibil, că guvernul nu a interzis până acum folosirea acestui manual.

Aici ținut pentru noi pericolul în sistem.

Până acuma guvernul a ținut se nu eschidă manuale germane din mai multe considerațiuni.

A avut resone până acuma curentul politic dela noi de opiniunea publică din Germania.

O asemenea oprire provocă resens, și presa străină cel puțin pune o mică pedecă curentului, care năvălia nebunese.

Aji curentul acesta nu mai are rezervele de până acuma.

Junele împărat al Germaniei prin emfatica sa cuvântare la adresa actualului curent din politica maghiară a delăturat toate pedecile, a deslăntit toate patimile și aji curentul dă năvală fără de nici o rezervă, stă orecum sub sceul autorității împăratului german.

Pote să mai fi fost și alte rezerve de natură politică locală.

Pote să fi avut politica actuală unele rezerve față cu sașii dela noi, cari cu puterile lor au ajutat a se ridica curentul bolnăvicios la nivoul de aji.

Acuma nu mai sunt rezerve.

Și noi din inimă am regreta decă casul concret al opririi ar fi signalul unei ere de asuprirea use la cale și contra sașilor, cari până acuma au fost desmierdați.

Convict gr. cat. român în Lugos.

Din cea mai nouă epistolă pastorală a episcopului Dr. Radu de diecesanii sei aflăm, că în scopul realizării unui „Convinct diecesan român gr. cat. în Lugos” la al cărui fond, prin scrisoarea sa din 14/2 Maiu a. c. a contribuit și In. P. S. Sa Metropolitul din Blaș Victor Mihályi, cu o asigurare de viață în sumă de 5250 fl., care se va respunde după morțea lui, — consistoriul din Lugos a cupărat la 15 August a. c. o casă cu intravilan de 1800 stânjini pătrați în nemijlocita vecinătate a resedinței episcopesci, cu prețul de 22,000 fl. plătiți din fondurile diecesane existente.

Pentru refundarea acestei datorii dispune episcopul o contribuție și colectă în diecesă, anume:

1. Toți membrii clerului, începând dela episcop, cu începere dela 1 Ianuarie 1898 vor contribui anual cu 1/2% al beneficiilor lor eclesiastice.

2. Tote fondurile diecesane, fundaționale, bisericesti și școlare, cari stau în raport de rațiociniu cătră ordinariat (consistor), cu 1% al venitelor lor anuale.

3. În fie-care an la Sântul Dumitru se va face colectă prin parochii și se va purta prin biserici un disc în acest scop.

4. Preoții sunt datorii, la ocașiuni bivenite, și mai virtos la facerea testamentelor, a îndemna pe credincioșii lor să-și aducă aminte de convictul diecesan.

Dacă nu greșim, acesta este primul cas, când o diecesă greco-catolică impune contribuție clerului și credincioșilor sei, și încă într'o măsură mai mare decăt diecesele noastre, pentru-că noi încă n'am ajuns se obligăm și fondurile și fundațiunile și averile bi-

sericesci și școlare de prin parochii, ca să contribuie cu anumite percente la procurarea de instituțiuni centrale.

O diferință esențială mai este, că la noi aceste imposite le decretă biserica prin reprezentanții sei întruniți în sinode, până când la gr. cat. le impune episcopul.

Asociațiunea.

Comitetul central al Asociațiunii a ținut Joi o ședință, în care, după-cum suntem informați, s'au luat concluse privitoare la punerea în lucrare a statutelor nouă pe întreg teritoriul Asociațiunii.

Intre altele s'a stabilit și o instrucțiune pentru organizarea nouă despărțiminte.

Se vor aronda din nou și unele din despărțimintele existente, și se vor reorganiza toate.

S'au luat măsuri pentru facerea planului de arondare pe teritoriul Ungariei.

Deocamdată se organizează un despărțimint cu centrul în Beinș și altul cu centrul în Lugos, unde s'a cerut de urgență.

Congresul național-bisericesc.

Ședința IX.

Joi, 9/21 Oct.

President P. S. Sa episcopul Ioan Meșianu.

Ședința se deschide la orele 4 și jum. p. m.

Se pune la ordinea zilei raportul comisiei pentru afacerile fundației Gozdsu.

Referentul, Ioan Lenger raportează în chestiunea legatului Mutovszky.

Macedo-românul Teodor Mutovszky, fost comerçant la Budapesta a lăsat prin testament un legat de 500 fl. fericitului E. Gozdsu în semn de prietinie. Legatul acesta însă după testament avea să intre în proprietatea lui Gozdsu numai la a. 1882; atunci însă Gozdsu încetase din viață; s'a primit deci la fundația Gozdsu prin reprezentanță.

S'a născut întrebarea: Legatul acesta este a se contopi în fundația lui Gozdsu, s'eu e a se considera și administra ca fundație de sine?

Comisia, basată pe vederile consistorului metropolitan, că Mutovszky n'a indicat în testament dorința sa de a face o fundație precum a făcut cu alte legate ale sale, ci simplamente a lăsat un legat prietinului s'eu Gozdsu, care avea să intre în averea acestuia, propune: congresul enunță, că legatul de 500 floreni din testamentul lui Mutovszky lit. p.) e a se considera ca parte întregitoare a fundației lui Gozdsu și a se lua în inventariu sub numirea de legat Teodor Mutovszky, având a se administra contopit în cealaltă avere a fundațiunii lui Gozdsu, éra nu ca fundațiune de sine stătătoare.

I. cav. de Pușcariu propune, congresul să susțină conclusul reprezentanței Fundațiunii Gozdsu, ca legatul Mutovszky să se administreze ca fundațiune de sine, după aceleași principii, după cari se administrează fund. Gozdsu, — ori se seștergădin inventar cu totul și se se contopescă în acăsta.

Dr. N. Oncu e de părerea că cei 500 fl. lăsați de Mutovszky lui Gozdsu, nu sunt o fundațiune, ci un legat, dat acestuia în semn de prietinie. După

fiecare lucrului acest legat are să intre în f. Gozdsu, și să se administreze fără indicație.

Comisia se învoiesce cu propunerea deputatului Oncu, astfel acăsta se enunță ca conclus.

La ordinea zilei raportul comisiei financiare. Referentul Dr. N. Oncu propune: raportul cons. metr. prin care se subștern rațiociniile fondurilor metropolitane pe anii 1895 și 1896, din cari reiesă, că față cu a. 1894 în anul 1895 au sporit:

1. Fondul gen. cu fl. 1164.19 — la fl. 39919.77.

2. Fondul congregual cu florini 279.64 — la fl. 2506.22

3. Fondul celor două eparchii cu fl. 8633.57 — la fl. 208,479.55.

4. Fondul Monumentului Șaguna cu fl. 274.94 — la fl. 5260.74.

5. Decrescând în același timp fondul domestic cu fl. 1123.30, astfel că crescerea totală în 1895 este florini 9229.04; — éra față de anul 1894 în a. 1896 au sporit:

1. fondul gen. cu fl. 1351.20 — la fl. 41270.97.

2. fondul congregual cu fl. 123.80 — la fl. 2630.02.

3. fondul celor două eparchii cu fl. 10787.14 — la fl. 219,266.69.

4. fondul monumentului Șaguna cu fl. 264.83 — la fl. 5525.57.

5. decrescând în același timp fond, domestic cu fl. 725.79, astfel că crescerea totală în 1896 a fost 11801.18.

— să se iee la cunoscință, ér rațiociniile fondurilor metropolitane pe anul 1895 și 1896 examinate de comisia financiară congr., și aflate în regulă și exacte, să se apróbe, votându-se consistorului metr. pentru administrarea fondurilor metr. în a. 1895 și 1896 absolutoriul recerut.

Scontrarea efectuită de comisiei financiare la cassa metr., din care rezultă, că atât purtarea registrelor la cassa, cât și starea efectelor și a valorilor s'au aflat în ordine, să se iee spre scire.

Se primesce.

Ședința se ridică la orele 5, cea proximă se anunță pe mâne la orele 9 a. m.

Ședința X.

Vineri, 10/22 Octombrie.

President I. P. S. Sa metropolitul Miron Romanul.

Ședința se deschide la orele 9 și 30 minute.

Notarii Dr. I. Șenchea și Dr. Tr. Pulici cetesc protocoalele ședințelor VIII. și IX. de eri. — Se autentice.

Ioan de Preda: Cu privire la procedura nouă în afacerile matrimoniale în urma legilor politice-bisericesti, congresul prin conclusul 81 din 1895 s'a pronunțat în sensul, că căsătoriile desființate prin stat biserica noastră nu le va considera desfăcute, ci va trebui, ca procesele matrimoniale să se pertracteze și înaintea forului bisericesc, după procedura sumară. Consistoriul metropolitan, însărcinat a lua la revizie regulamentul afacerilor matrimoniale și a studia modul pertractării în chip sumar a proceselor matr. înaintea autorității bisericesti, s'a ocupat cu chestiunea acăsta; i-s'au subșternut și operate în materia acăsta. Deóre ce

până acum congresul n'a primit raport în chestiune dela cons. metropolitan și nefiind nădejde că un astfel de raport se va subst. rne de aci înainte, propun:

Se îndrumă consistoriul metropolitan, ca fără amânare să elaboreze un regulament pentru noua procedură sumară în cauzele matrimoniale, și acela îndată să-l pună în aplicare în mod provisor; apoi să-l subst. rne proximu-lui congres spre aprobare, arătând totodată experiențele făcute în privința practicabilității lui.

Propunerea se declară urgentă și se primesce.

Se pune la ordinea zilei alegerea de membri la cons. metropolitan în locurile devenite vacante prin mórtea asessorilor I. Hannia ordinar în senatul bisericesc, D. Almășan onorar în senatul școlar și D. Gabor onorar în senatul episcopesc.

Se suspende ședința pentru consultare. Pe masa presidială se așează trei urne, pentru cele 3 locuri vacante.

După o consultare de 15 minute ședința se redeschide. Se cetesce lista deputaților, cari pe rând trec pe dinaintea mesei presidiale, depunând în fiecare urnă câte o ședulă. Votază cu totul 75 deputați și 2 episcopi. Excelența Sa sub controlul bărbatilor de încredere A. Hamsea și V. Mangra numeră ședulele. Constatându-se că numărul lor consună cu al votanților, se predau unei comisii de scrutinare compuse din deputații V. Damian, I. Lenger, și C. Brediceanu. Comisia se retrage pentru constatarea rezultatului.

Se pune la ordinea zilei referata comisiei finanțare. Referentul, Dr. N. Oncu, referă asupra raportului consistoriului metr. prin care se substerne spre aprobare proiectul de *buget* al consistoriului metr. pentru anii 1898, 1899 și 1900. — La propunerea comisiei bugetul consistoriului se stabilește conform proiectului, cu recerinte: floreni 5570, acoperire fl. 5650.

Aceeași comisie raportază în obiectul Regulamentului afacerilor episcopesci. Iuat dela desbatere eri și acum tipărit.

Referentul, Dr. Oncu la cele constatate în ședința de eri mai adaugă că comisiunea finanțară a discutat în chestia afară de membrii săi cu câte 1—2 deputați din fiecare eparhie, cari în privința proiectului, toți au cădut de acord cu vederile comisiei, — unanim au primit regulamentul. Comisia se învoiesce, ca regulamentul să se aplice în mod provisor, și ca deodată cu punerea lui în vigoare să se ceară părerile singuraticelor eparhii asupra practicabilității lui.

Excelența Sa e contra proiectului nou, pentru-că el schimbă în esență starea de ađi a lucrurilor. E de părerea, să se dea cons. metropolitan ca material de studiu.

P. Cosma: Să se primescă cu unele modificări barem generale. După 16 ani e timpul să se tranșeze chestiunea. Impărtășesce ideia de a se pune în aplicare în mod provisor, — după ce însă va fi desbătut în special.

Ioan de Preda: Proiectul e cu totul nou, deosebit de cel al consistoriului; — ne-a venit în pripă, fără de-a avea timp suficient, pentru a-l studia. — Citéză unii paragrafi în cari sunt dispoziții cu neputință de a le executa. — E de părerea, ca congresul să nu se pripească cu afacerea, să nu facă un lucru, de care în urmă pôte să-i pară rău. Să mai așteptăm încă 3 ani și să aducem atunci ceva cumpănit. Spriginesce propunerea dlui Pușcariu din ședința de eri, ca desbaterea să se amâne până la sesiunea viitoare, când vom avea părerea cons. metr. în chestiune.

V. Mangra: Se constată din tóte părțile necesitatea de a regula în întreaga metropolie administrarea averilor bis. — în general, și în cât e cu putință, și în special. Regulamentul e bine studiat. N'are garanțe, că în sesiunea viitoare va fi mai perfecționat.

Lucrarea e făcută, ascultându-se afară de membrii comisiei și specialiști, membri din tóte diecesele; e deci bine cumpănit. E în contra trăgării chestiei și ar fi învoit cu propunerea dep. Cosma, decă ar fi sigur. că se va putea ajunge până la sfârșitul regulamentului cu desbaterea în special.

Dr. P. Șpan contestă, că regulamentul ar fi cu totul nou. E lucrat pe baza aceluiași idei ca și regulamentul cons. Se deosebește însă de acesta în punctul, că nu e întemeiat pe principiul centralist, ci autonomic. Nu e pentru intrarea în special, neavând nădejde, că va putea fi desbătut până în sfârșit. — Să se primescă proiectul en bloc.

Excelența Sa Metropolitan constată, că prin unele dispoziții ale lui, regulamentul răstórnă întreg sistemul practisat până acum în archidieceasă.

I. Lenger considerând, că proiectul cel nou se deosebește principial de cel vechiu. întrucât el nu tinde la scopul principal al acestuia, care e regularea afacerilor epitr. de sus până jos. — Să se asculte părerea cons. metr. asupra lui.

G. Ardeleanu. E pentru aplicarea în mod provisor a regulamentului consist. metr. Decă acesta nu se va face, să se între în desbaterea specială a regulamentului cel nou, pentru a se îndrepta unele scăderi din el.

V. Damian. Regulamentul comisiei în loc de a ușura și clarifica administrația, o îngreuiază și încurcă. Nu satisface scopului: regulare de sus până jos pentru tóte eparhiile. — Arată câteva scăderi esențiale.

N. Zigre constată, că regulamentul nu diferă în esență de cel al consistoriului metropolitan. Basa și sistemul sunt aceleași. — Observă, că ideia de a regula referințele dintre organele bisericesci de sus până jos, de a lămuri unele dispoziții ale statutului organic, e a dînsului, — și regulamentul comisiei corespunde vederilor sale. — Spriginesce propunerea dlui Cosma de a se primi proiectul de basă la desbaterea specială.

I. de Preda nu găsește motivul, pentru ce comisia stărue, ca proiectul său să se pună încă acum în aplicare. Pentru-că s'a trăgănat chestiunea atâta vreme? Să se trăgăneze și mai mult, numai să ni se presinte în sfârșit ceva perfect. Proiectul comisiei e abia de ađi diminătă, necunoscut încă, pe când al consistoriului e rezultatul unui studiu de 16 ani. Să se desbată proiectul din §. în §. în sesiunea actuală — e cu neputință. Nu avem motive, pentru cari să nu putem aștepta încă 3 ani, dacă 16 am așteptat.

Dr. Oncu observă, că regulamentul e lucrat cu temei, pe baza esperințelor; în el nu sunt dispoziții neexecutabile sau contradicțóre. Fiind chestia de importanță și mare urgență, cere să se desbată încă ađi în sensul propunerii dlui Cosma

Punându-se la vot, propunerea deputatului Preda întrunind 22 voturi cade, și se primesce a deputatului Cosma, care a întrunit 47 voturi.

În desbaterea specială proiectul se primesce §. de §. cu unele modificări.

Regulamentul acesta se va aplica în mod provisor în metropolie cu începere dela 1 Ianuarie anul viitor.

Se enunță rezultatul votării pentru întregirea consistoriului metropolitan. Pentru locul vacant de asesor ord. în senatul strîns bisericesc, protopresbiterul din Sibiu Ioan Papiu întrunesc 37 voturi, asesorul consistorial din Sibiu Nicolau Cristea 36 voturi; 4 bile albe.

Pentru locul de asesor onorar în senatul școlar intrunesc: Virgil Oniș, dir. gimn. în Brașov 50 voturi, Dr. D. P. Barciannu, prof. sem. în Sibiu 18 v., Dr. L. Leményi, asesor cons. în Sibiu 3 voturi, 4 bile albe; 2 bile nevalide. — În consecință dl Virgil

Oniș se declară ales asesor onorar în senatul școlar.

Pentru locul de asesor onorar în senatul episcopesc intrunesc: consilierul de tablă Petru Fipoș din Sibiu 68 voturi, Demetriu Comșa, prof. sem. Sibiu 2 voturi, Dr. Leményi 1 vot, 4 bile albe, 2 nevalide. — Dl P. Fipoș se declară ales asesor onorar în senatul episcopesc.

Pentru întregirea senatului bisericesc se va face după prânđ alegere în balotagiu între domni I. Papiu și N. Cristea, neîntrunind nici unul majoritatea absolută a voturilor.

Ședința se ridică la óral și 30 m. după prânđ; — cea proximă la órele 5 p. m.

Rin.

Revista politică.

Din parlamentul maghiar. În ședința dela 25 I. c. în care s'a terminat desbaterea proiectului de lege despre indemnizare, luând cuvântul și deputații *Mocsy* și *Várossy*, propocă guvernul să statifice scótele din Caraș-Severin și să înființeze în Seghedin un gimnasiu de stat, care ar maghiariza pe românii și pe sêrbi de acolo. Acesta este o datorință națională a fiecărui patriot maghiar. (Ba bine că nu. Se vede, că și domnii acestia, ca și toțicei făcuți după chipul și asemănarea șovinștilor maghiari, nu vreau să facă deosebire între ce e al meu și al tœu, când e vorba de drepturile naționale ale nemaghiarilor.)

După acești doi „stîlpi“ ai nației (maghiare) singure alcătuitoare de nu știu ce stat național maghiar unitar, a luat cuvântul ministrul-președinte, br. Bánffy și răspunde la dóue interpelațiuni, una alui Sima în afacerea lui Bartha, și alta alui Kossuth: că guvernul nu vrea să scóte folóse pentru Ungaria din neînțelegerile din Austria. Răspunđend lui Kossuth, Bánffy dice, că: guvernul maghiar nu află consult a se folosi de aceste neînțelegeri, din motivul, că nu consună cu interesele statului ungar slăbirea unei țeri, cu care acest stat e în o legătură de permanentă alianță, și pe baza Sancțiunei pragmatice și a legii din 1867 e în strînsa legătura. Relativ la raportul, ce există între țerile corónei s. Stefan și provinciile Austriei, dice, că legătura dintre acestea, pe baza art. de lege XII din 1867, e nedespărțită, și așa nu află de lipsă a se atinge de acesta basă, ci dorește, ca viața constituțională să se susțină și întărească și în Austria, și așa să se pótă renoi pactul transacțiunei pe baza articlului de lege citat. La cazul însă, când transacțiunea nu s'ar putea încheia, guvernul va lua tóte măsurile legislative necesare pentru apărarea intereselor Ungariei și va raporta casei.

Declarațiunile ministrului președinte maghiar au făcut mare senzație în presa din Viena, și-l acuză, că Ungurii vreau să înnoiască pactul nu cu facterii austriaci, ci prin o lege independentă ungară. Preludiu, ca la urmă să se rupă cu totul de austriaci, creându-și deplină independență prin abandonarea dualismului, ori susținându-l pe acesta, dar cu titlul monarhiei schimbat: din Austro-Ungaria în Ungaro Austria. Așa: „Vaterland“, „Reichswehr“, „Neue Freie Presse“ etc. Se înțelege, că foile oficióse maghiare cêrcă a nega existența acestor intențiuni.

Din parlamentul austriac. În ședința dela 26 I. c. presidential camerei, Kathrein, a abđis dela postul său, și precum se susține din cauza, că nu s'a învoit la luarea de măsuri mai energice contra opozițiunei, carea tot mai continuă cu obstrucțiunea, precum îl credea Badeni. Tot în ședința acesta Lueger a adresat guvernului o interpelațiune în care îl înt.ébă: ce măsuri intenționează guvernul a lua pentru cazul când în Austria provisoratul convenției nu s'ar pute regula pe cale constituțională, și acesta din incidental declarațiunilor ministrului-president maghiar din ședința de eri a camerei ungare. Situațiunea politică în Austria este foarte încurcată. Opoziția ér începe obstrucțiunea în parlament, așa, că nu sunt prospecte sigure, că pactul convențional cu Ungaria se va pute încheia pe cale constituțională, ci se va octroa pe cale absolutistică.

Fondul monumentului lui Iancu.

În „Budapesti Hirlap“ Nr. 300 cetim o corespondență datată din Sibiu la 26 Oct., care însă după cuprinsul ei nu pôte fi scrisă în Sibiu, ci vero simil în biroul lui Ieszenszky, — în care cu o exactitate laudabilă se descrie istoricul și starea actuală a fondului.

Extragem din ea următoarele:

Russu-Șirianu și Ioan Moța au colectat pentru un monument, care s'ar ridica în Câmpeni, ér Vasiliu Fodor, Grigorie al lui Sima și Aurel Danciu pentru un monument la mormântul lui Iancu în Cebea.

Ioan Moța provocat de „Tribuna“ a declarat în „Revista Orăștiei“, că el când a părăsit Sibiuul a dat tot, până la un crucer lui Tit Liviu Albin, care administra pe acele vremi „averea națională“. Deci numai Albin este răspunđător pentru suma colectată, și dator cu socoteli.

„La începutul verei a apărut cunoscuta ordinațiune a ministrului de interne cu privire la colectele publice“.

„Comitele suprem al Albei-inferioare, răđimat pe această ordinațiune, a citat mai întâiu pe membrii comitetului pentru monumentul la mormântul lui Iancu, pe V. Fodor, Gr. lui Sima și Aur. Danciu, care era cassar“.

„Prima-dată s'a prezentat numai Grigorie a lui Sima, care a đis, că el numai a subscris apelul, dar pentru colectă sunt răspunđători Fodor și Danciu“.

„La o citațiune nouă s'au prezentat și acestia, si dându-și socotela, totodată au arăt și un libel de depunere despre 263 fl., ca să dovedescă, că suma colectată este depusă la institutul român „Detunata“.

„Se observă, că datul libelului de depunere este din Maiu. Dovadă, că banii numai atunci i-au depus în casa de păstrare, când prin provocarea din „Kolozsvár“ atențiunea și interesarea publică era atrasă deja asupra fondului pentru monumentul lui Iancu“.

„Mai greu a mers lucrul cu Tit Liviu Albin“.

„La citațiune s'a prezentat, și și-a pre-dat și socotelile despre colecta de 3780 fl. și 320 fl., dar banii nu i-a putut preda, nici n'a putut dovedi nici cu un fel de document, că i-a depus la loc sigur. A cerut respiriu de o lună, ca să producă din România documentele despre depunerea banilor la loc sigur“.

„Respiriu acesta i-s'a și dat, și după espirarea lui, citat de nou, a prezentat o recunoscință dela Ioan Slavici, directorul asilului „Oteteleșanu“ de lângă Bucuresci, subscrisă de Eugen Brote și de soțul seu intru martiriu de bună voie Septimiu Albin ca martori, prin care constată, că a primit dela Tit Liviu Albin 3450 fl. ca deposit. Despre suma ce lipsescea afirmat, că și aceea este tot la Slavici, care nu va întârția a da cuitanță și despre aceea“.

„Autoritățile politice, fiind de părerea că sume colectate în țeră pentru scopuri publice nu pot fi aședate sigur la persoane private în stat străin, au provocat pe Albin, ca numai decă să dispună, ca banii să se aducă acasă și să se depună spre fructificare la vr'un institut din patrie“.

„Albin a promis acesta, dar ca să și pótă înplini promisiunea a cerut un respiriu de 20 de zile“.

„Aceste 20 de zile au expirat la 5 Octobrie, dar Albin, sub pretextul că Slavici pentru morbul nevestei sale n'a putut ridica banii cercați dela acel institut de bani din Bucuresci la care i-a depus, a cerut un nou respiriu de 20 zile“.

„I-s'a dat și acest termin și eri a espirat și acesta, dar Albin nici acuma nu a arătat autorităților administratiive suma cerată.“

„Acesta este istoricul autentic al fondului pentru monumentul lui Iancu, ér rezultatul este, că Ioan Slavici nu pôte preda aceea sumă, carea după declarațiunea scrisă de el și în tã-

*) De unde scie presumptivul corespondent ađi în Sibiu, ce nu s'a întâmplat eri în Aiud? Red.

rită cu subscrierile martorilor a luat-o la sine, și nu poate dovedi în mod autentic nici aceea, că unde sunt de puși banii?

„Pe domnul Slavici, și astfel este în sigo ranță contra acuzării prin procuror pentru defraudare, dar ce va fi cu caracterul nepătat al apostolului și eroului național?”

Etă unde am ajuns cu rușinea națională.

Să fie necesară intervenția organelor statului, ca să limpedescă o afacere atât de delicată, pornită de oameni nechiemați, cari de sine se obtrud de conducători și abuzază de entuziasmul poporului.

Noi nici acum nu credem, că dl. Stinașu va da preda banii la destinația lor.

Suntem de părere însă, că fondul pentru monumentul lui Iancu nu poate fi administrat nici de o persoană privată, nici aici, nici în România.

Iancu încă întreg fiind și-a testat totă averea Asociațiunii, ca unicei instituțiuni naționale.

Iancu este astăzi numai o măreț figură istorică, un ideal de român patriot și loial.

Sperăm, că va veni timpul, când și opiniunea publică maghiară va vedea mai limpede, și va saluta tot atât de cu însuflețire și ridicarea unui monument pentru un Avram Iancu, care a fost martirul națiunii sale, al patriei și al dinastiei, precum salută astăzi ridicarea celor deca monumente din capitală, cu care i-a mulcomit Maiestatea Sa.

Până atunci numai la Asociațiune se poate administra fondul pentru monumentul lui Iancu.

Atât dl. Fodor și soții, cât și dl. Slavici deci, după părerea noastră, numai atunci vor lucra românește și înțeleptesce în această afacere, când vor transpune sumele colectate la Asociațiune ca deposit, spre administrare.

Cestiuni școlare.

Reuniunea învățătorilor gr.-or. din despărțământul Sibiului și-a ținut adunarea sa generală pe anul școlar 1896/97 în Sibiu la 12 Octombrie a. c. st. v. În conformitate cu programa, publicată de jile înainte prin foi, Duminecă învățătorii sosiți au participat la serviciul divin împreună cu chemarea Duchului sănt, după terminarea căruia ne-am întrunit cu toții în sala cea mare — de astădată prea mică, — a seminarului „Andreian”. Afară de membrii reuniunii au sursuperiorii noștri bisericesci asistând la deschidere și debateri, un lucru, care ne ridică și ne dă nou impuls spre muncă, er domniile-lor tot mai mult își asigură stima și iubirea noastră.

Impresurat de așteptarea încordată a tuturor, mult stimatul president, Dr. D. P. Barcianu cu calmitatea și elocuența-i proprie și recunoscută, cu o logică și claritate convingătoare își rostese cuvântul său de deschidere, care culminază în adevărul, că arma cea mai puternică, mai sigură în învingeri, cu succese bune și dăinuitoare, în lupta desperată de existență, atât între indiviți, cât și între popore, este cultura! Nu anticipăm nici unul din argumentele temeinice, cu cari și-a sprijinit aserțiunea, în credința, că D-sa își va publica per extensum vorbirea în „Fóia-Pedagogică”, ca astfel fiecărui învățătoru să-i fie dat prilejul, a o ceti. Constatându-se majoritatea recerută, presiul deschide adunarea.

Se cetese apoi raportul comitetului central, din care remarcăm ca date mai însemnate, că comitetul în decursul anului espirat a ținut 4 ședințe în cari s'a ocupat cu esecutarea concluzelor luate în ultima adunare generală. Cu privire la cestiunea uni-

formității cântărilor de școlă referă, că despărțămintele n'au răspuns aperiul comitetului. Singur despărțământul Seliștei a trimis la biroul comitetului central poeziile, ce se cântă în școlile noastre din Aciliu, Galeș și Gura riului, dar și acestea defectuos, întru-cât au trimis numai titlul poeziilor, er nu și textul. S'au retrimis și aceste despărțământului și s'a făcut un nou apel pentru colectarea poeziilor și trimiterea lor la comitetul central.

Au intrat dela despărț. Seliștei două elaborate: „Declinarea substantive-lor terminate în consonante”, de Dum. Iosof inv. în Tilișca, și „Ce poate face învățătorul pentru conservarea sănătății elevilor în școlă”, de Ioan Răchițan, inv. în Galeș. Comitetul central a mai fixat două teme și anume: „Cornelia mama Grachilor” lecțiune pentru anul al treilea de școlă, ca basă pentru eserțiile de stil, prelegere practică lucrată după treptele formale de Cand. Popa, inv. în Sibiu-cetate, și alta: „Prin ce se deșteptă și susține atențiunea în școlă”. Cei incredințați cu lucrarea temei din urmă s'au scusat prin presidiu înaintea adunării generale, invocând motive, cari a împedat dela facerea elaboratului. Cele lalte se vor tracta în ședințele adunării actuale.

Averea reuniunii cu finea anului numără: 1567 fl. 57 cr.

Biblioteca 157 opuri, în 260 volume.

Se alege o comisiune pentru cenzurarea raportului în persoanele membrilor: Dr. Ioan Stroia, Hămbășan și D. Lăpădat, și apoi se purcede la încassarea taxelor curente și restante.

În ședința a II-a fixată pe orele 3 d. a. se cetese elaboratului inv. I. Răchițan: „Ce poate face învățătorul pentru conservarea sănătății elevilor în școlă”.

După cetire vice-președintele Dr. P. Șpan face pe cât de amănunțite, pe atât de potrivite observări provocându se la diferiți pedagogi germani, de asemenea și dl prof. sem. Dr. Ioan Stroia, a întemeia și observările de unele, cari au fost trecute cu vederea de antevorbitor și nu au fost amintite nici în elaborat. Președintele reasumază în următoarele:

Lucrarea ne mulțemesce pe toți atât în privința conținutului, cât și a formei. Scăderile pe cari le-ați amintit, tocmai prin faptul că le-ați remarcat și combătut sunt pentru noi motive de îndreptare. Tema o putem tracta din 2 puncte de vedere, cu privire, la intelectul și la fisicul elevilor. Intre mijlocele prin cari se conservă și promovază elasticitatea spirituală la cele amintite în operat putem adauge: jocurile de copii, glumele, cari trebuie făcute cu multă precauțiune; excursiunile cu deosebire își au însemnătatea lor mai presus de toate celelalte; predarea dacă e de astfel, ca se desvólte interes, fără ca se obosiască, contribuie și ea în mod însemnat la conservarea elasticității spiritului. Sunt unele apoi, cari nu atarnă dela învățătoriu, și anume: compunerea planului de învățământ; trebuie să fie de astfel întocmit, ca obiectele grele să nu vină unul după altul; statorirea maximului și minimului din materialul, ce are să fie propus; legătura dintre obiectele de învățământ, pe cari ați în cele mai multe cazuri le vedem în diferitele planuri de învățământ isolate, și altele.

La mijlocele, ce privesc fisicul elevilor mai adaug: pauzele, ce se fac între ore împreunate cu feliuritele mișcări, între cari gimnastica merită mai multă atențiune, de cum i-se dă. Suntem de dați a ne mulțăm și cu gimnastica, ce o fac elevii cu plul și cu sapa, și tare greșim, deore ce în felul acesta fisicul elevilor se desvólta de totul unilateral, ceea-ce nu țin tesce pedagogia; curătenia trebuie strict observată, atât cu privire la îmbrăcămintea elevilor, cât și cu privire la educația școlară; și deore ce fómia este un réu sprijinitor al lucrărilor spirituale, avem să ne îngrijim — de sine înțeles — în conțelegere cu părinții și de mănucerea elevilor, de esemenea și de odichna, de care au lipsă în timpul afară de școlă.

S'a făcut amintire de îngrămădirea prea mare a elevilor cu material.

Că prea mare lucrare intelectuală se face, nu ne putem plânge, dar a susține contrariul încă nu putem, numai până la un loc. Sistemul nervos șubred constituie îngrămădirea prea mare. Dacă vom fi cu atențiunea cuvenită, chestia îngrămădirii rămâne o chestie numai relativă.

Aceste observate sunt de ajuns, ca să corespundem maximei: *Minte sănătoasă în corp sănătos.*

Observările se primesc din partea autorului cu mulțămire.

Membru Dr. V. Bologa face următoarea propunere: Elaboratele menite a fi tractate în ședințele adunării generale să se publice cu cel puțin 10 zile înainte de adunare în vre-o fóie, séu să se distribuie unor comisiuni cenzurătoare, cari se vină apoi în adunare cu raport asupra lucrării, căci numai astfel vom avea claritatea noțiunilor; er partea a două a propunerii este, ca lucrarea dlui Răchițan să se publice în „Fóia Pedagogică”. Partea primă se predă comisiunii spre studiere și raportare, er la partea a două născându-se o discuțiune mai lungă, ca privesc propunerea dlui prof. Comșa, ca lucrarea să se transpună comitetului central spre ulterioară dispunere.

Cu aceste ședința se ridică la orele 6 séra.

Ședința proximă Luni, la 8 ore a. m.

În ședința a III-a dl învățător Candin Popa a ținut o prelegere practică după treptele formale. Predarea după treptele séu după cum dic unii, după sistemul Herbart-Zillerian constituie singura garanță sigură, că noi lucrăm direct la ajungerea scopului, ce și-a prefapt învățământul. Prin predarea după treptele formale spiritul elevilor în continu lucră, ideile apperceptive ies în conștiința lor la ivelă, se asociéză cu cele noue și elevii de sine sunt aduși în poziția de a-și forma judecățile morale. În sistemul acesta legile psihologice și pedagogice se sprijinesc împreună, er învățătorul, care și-a însușit predarea după treptele formale face pre elevul séu adevărat stăpân pe cunoscintele ce și le-a câștigat și pune temeliă bună unui caracter religios-moral. Prin sistemul Zillerian noi deodată promovăm scopul învățământului și al educațiunii.

În „Fóia-Pedagogică” s'a scris mai pe larg despre importanța treptelor formale și număr de număr aduce prelegeri, ca model, și bine face.

Dl inv. C. Popa s'a achitat consciențios dovedindu-se a fi un bun învățător. Din scurtimea timpului n'a putut desvólta numai analiza și sintesa.

Pentru ședința de Marți dl profesor și zelosul vice-președinte al reuniunii, Dr. P. Șpan a binevoit a se însinua cu o prelegere de model, ce o va ținea cu băieții din despărțământul al II-lea.

La 11 ore presiul ridică ședința pentru-ca în corpore să cercetăm esoposiția națională arangiată de reuniunea femeilor române din Sibiu.

Spre această reuniune
L. T.

Noutăți.

Avis. Pentru a corespunde tot mai mult cerințelor stimărilor noștri cetitori, ne-am provădit în timpul din urmă cu publicațiunile periodice: „Biblioteca pentru toți”, „Biblioteca de popularizare”, „Biblioteca romanilor celebre”, „Biblioteca noastră” și „Colecțiunea Șaraga” și efeitim cu cea mai mare punctualitate ori-ce comandă. Librăria archidieceșană, Sibiu.

Parochii și darea suplimentară. După o decisiune mai nouă a judecătorei administrative, parochul nu solvesce dare suplimentară comunală nici după acel beneficiu de care useză pentru serviciile preoțesci în parochia sa când acel beneficiu nu forméză venitul unui teritoriu (No. 83 din 1897). În ceta învrednă adusă în cazul concret, care a dat ansă la aducerea acestei decisiuni, se face provocare la §. 138 din art. de lege XXII. din 1886. Spre orientare celor interesați.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

I. Löser. Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorisată
de
Un prietin al plugarilor.
(Urmare.)

Economia de vite în regat nu eră însemnată. Cai buni se cresc în Neapol. Vite cornute în câmpii. Se mai cresc catări și asini, oi, capre și porci, apoi pușini dromedari în Santo Rossoru la Pisa. De însemnat este aci crescerea catărilor și asinilor, dintre cari cei din urmă în Toscana sunt rassa cea mai frumoasă în Europa, precum în Italia superioară vitele cornute.

Renumită este producțiunea de brânză, cu deosebire așa numita brânză de Parmesan și Strachino, nu numai puțin însemnat este producțiunea cărnaților (salami), care forméză un însemnat articol de export. Cu mult mai însemnat însă în anii din urmă este negoțul cu oue, din cari pe an se expórtă de 30 milioane mărci. Silvicultura, care în Toscana este admirabilă, nu este de ajuns pentru foc Cultura viermilor de mătășă (mătășăria) cu deosebire în Piemont, expórtă pe jumătate din mătășă europeană. Stupăritul e bine reprezentat prin toate locurile. Hrana principală a porcului e așa numita Polentă (mămaligă românească) uz fel de griș din porumb și urez.

6. Agricultură și economia de vite în Spania pe timpul Maurilor.

În Spania sub domnirea zeșilor Mauri produsele pământului se ridicară în un mod mai strălucit, decât pe timpul romanilor. Întrégă țera sémăna unei grădini. Cereările cresceau cu abundanță prin toate locurile. Pomăritul și viile erau în flóre, irigațiunea (udarea liveșilor cu apă) era minunată. Poporațiunea, destul de desă, nu cunoșcea lipsa. Lănăria și manufacturile de lână la ei era renumită. Spaniolii creștini, după-ce au cucerit de tot această țera frumoasă, au lăsat-o însă în decădınță. Răsbóiele (cuceritóre) devăstătóre interne, precum și turburarea séu disordinea politică de partide, de care a suferit țera atâta timp, au adus isvórele de hrană și venite a poporului în mare decădınță. Diligintă, industrie, mijlocele de a ține pe locuitori tari și liberi, au fost neglese. Agricultura cădu pelângă toate că pământul era fórte bun și clima minunată. Numai în privința lănei celei fine țera s'a deosebit până în secul nostru, de aici a început a se distinge Germania în privința lăneriei.

În timpul mai nouu lăneria agricolă éráși e pe o tréptă însemnată, deși multe moșii bune rămaseră nelucrate, și deși în unele părți de agricultură nici nu era vorbă. Economia de vite în Spania pe timpul Maurilor era un însemnat isvor de venit și forma un capital destul de mare.

Crescerea cailor odinioară așa de vestită, care provedea Francia și Germania cu amăsari de rassa bună arabă, încă decădu, și în timpul de față puțin pond se mai pune pe crescerea cailor, căci Spanienii se folosesc de comun de catări și asini pe a căror crescere pun cea mai mare grijă.

Și în privința creșterii vitelor cornute se aréta în timpurile mai târzii mari progrese. Cele mai bune vite cornute se prăsesc în provinciile nordice, unde lucrul de căpetenie se restringe pelângă facerea brânzei și untului, și unde fac mare comerț cu lapte, unt și brânză. În Spania de mijloc și de sud vitele cornute se restring pelângă boii de jug.

Taurii trebuincioși pentru jocurile așa numite spaniene se pásceau prin păduri și munții pustii. Locurile pentru crescerea taurilor meniți pentru lupte, sunt proprietatea boierilor avuți și se rentau bine.

Renumită este crescerea rímătorilor, cari în măsură mare se țin în Estremadura, unde pădurile cele mari de stejar favorisau acest ram de agronomie, oferind ghindă destulă pentru hrana de trebuință. Aci, precum și în Andalusias, se prăsesc fórte multe curce. Găini și mai cu sémă oue se espórtă în cantități mari în Anglia. Stupăritul odinioară așa de vestit, acum e puțin însemnat. În locul stupăritului se ridică din an în an cultura vermilor de mătășă.

(Va urma.)

CONCURS.

La subsemnata societate se caută:

Un practicant

pentru **comptoir** cu scrisore frumoasă, cunoștințe temeinice de aritmetică și cunoștințe de limbi. [205] 1-1

O calfă de prăvălie,

versat în afacerile de băcănie, cu cunoștințe de mărfuri și vânzător perfect. Numai tineri cu referințe de primul rang se pot aplica.

Ofertele împreună cu atestatele eventual fotografia sunt a se înainta până cel mult în 20 Novembre a. c. la Direcțiunea societății noastre.

În oferte a se numi și mărimea salariului, ce îl pretinde petentul.

„Concordia“

societate comercială pe acții.

Nr. 268-897

[204] 2-3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroch în comunele Apața-Ormeniș, tractul protopresbiteral al Treiscaunelor, formând la oaltă o parochia de clasa III-a, în urma părintescului ordin consistorial din 25 Iunie a. c. Nr. 3867 B. se scrie pentru a treia-ora concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma de 440 fl. 30 cruceri anual.

Informațiuni mai de aproape se pot lua dela oficiul protopresbiteral și comitetele parochiale respective.

Reflectanții, cari trebuie să comunice în limba maghiară cu credincioșii din Ormeniș, și prin urmare să vorbească cu înlesnire această limbă, vor trimite cererile lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Treiscaunelor.

Brețcu, 8 August 1897.

Dimitrie Coltofeanu,
preot.

Nr. 427/897.

[207] 1-3

CONCURS.

În sensul ordinațiunilor consistoriale dte 15 Iulie a. c. 4427 B. și din 12 August a. c. Nr. 5203 B. prin această se publică din nou concurs pentru parochia vacantă de clasa I. din Brașovul vechiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau suma de 810 fl. v. a. anual, pe lângă casa parochială.

Doritorii de a ocupa această parochia, au a-și așterne cererile lor instruite în sensul legilor în vigoare, sub-

semnatului oficiu protopopes în termenul deschis, având a se presenta sub durata concursului în vre-o Duminecă séu sârbătoare în biserica din această parochia, spre a-și arăta aptitudinea în cele rituale.

Informațiuni mai de aproape despre parochie se pot lua dela subscrișul oficiu protopresbiteral, eventual dela comitetul parochial respectiv.

Brașov, 1 Septembrie 1897.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Brașovului.

Ioan Petric,
protopresbiter.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de cl. a II-a din comuna Poplaca se deschide prin această concurs cu termen de 30 zile dela I-a publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele stolare pentru parochia de cl. II-a, cari dau suma de 655 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și înainta concursele lor, instruite conform legilor din vigoare, Oficiului protopresbiteral gr.-or. al tractului Sibiiu.

Din ședința comitetului parochial gr.-or. din Poplaca, ținută în 21 Septembrie 1897.

Coman Baca, Ioan Vițelariu,
președinte. notar.

Nr. 874/1897. [206] 1-3

În conțelegere cu subscrișul.

Sibiiu, 30 Septembrie 1897.

I. Papiu,
protopresb.

Distins la expozițiile de igienă din Cairo la 1895 și Londra la 1896 cu medalia de aur și diplomă de onoare:

SPIRTUL DE REUMA

mijloc extern probat de celebritățile medicale și folosit cu succes strălucit în cele mai mari spitaturi are efect grabnic și sigur în contra a ori ce fel de recelă a trupului, precum paralisie, podagra, reumatism, ischias, asthma etc.

Efectul lui în unele casuri este miraculos, încât adese-ori chiar la bôle învechite după o singură folosire încetă durerile.

Durerea de dinți și cap o vindecă în 5 minute.

Prețul unei sticle, împreună cu instrucțiunea 1 corónă, a unei sticle mai tari 2 corónă 40 fleri.

Depozite principale în Budapesta: Farmacia d-lui Iosif Török, Király utza Nr. 12 și a d-lui Dr. A. Egger, Váci körút 17. Asemenea în toate farmaciile capitalei și aproape în toate cele din provincie, precum și la preparatorul

Widder Gyula,

farmacist

S. A. Ujhely Nr. 102.

Comandele din provincie se execută prompt.

[189] 9-10

Avis!

Domnilor învățători și directori de școle le recomandăm depositul nostru de **charte geografice** aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică, precum:

Charta Ungariei de părete fl. 5.75

„ Austro-Ungariei de părete „ 5.75

„ Europei de părete „ 6.—

„ Asiei de părete „ 9.—

„ America de Nord de părete „ 7.—

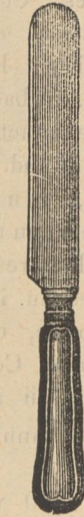
Apoi singuratică comitate din Ungaria á —10—15

„ Ungaria, edit. format mic á —15

Asemenea oferim tot felul de recușite pentru școlă: ceruse (Hardtmuth), cerneli (Leonhardi), pene (Kuhn & Comp.) etc.

Librăria Tipografiei archidieceșane.

FALIMENT MARE!

New-York și Londra n'au cruțat nici continentul european și o mare fabrică de argintării s'a simțit îndemnată a desface proviziunea sa întrăgă numai pe lângă o mică remunerațiune a puterilor de lucru. Cu executarea acestui mandat sunt eu împuternicit. Expedez deci ori și cui obiectele următoare pe lângă simpla rebonificare de fl. 6.60 și anume:

- 6 bucăți cuțite foarte fine cu tăiș englez veritabil.
- 6 bucăți furculițe de argint-patent american dintr'o bucată.
- 6 bucăți linguri de argint-patent american.
- 12 bucăți lingurițe de argint-patent american.
- 1 bucată lingură pentru supă de argint-patent american.
- 1 bucată lingură pentru lapte de argint-patent american.
- 2 bucăți pahare pentru ouă de argint-patent american.
- 6 bucăți tave Victoria englezesci.
- 2 bucăți felinare admirabile de masă
- 1 bucată sitită pentru ceai.
- 1 bucată presărătoare pentru zahăr pisat fină.

[202] 2-7

44 bucăți laolaltă numai fl. 6.60

Tôte aceste 44 obiecte au costat mai nainte fl. 40 și se pot căpeta acum pentru prețul minimal de fl. 6.60. Argintul-patent american este un metal cu totul alb, care își păstrează colorea 25 de ani pe garanță. Ca dovada cea mai bună, că inseratul acesta nu e

nici o înșelăciune

mă oblig prin această publice, a retrimite banii tuturoră căroră nu le convine marfa fără nici o piedecă și nimenea n'ar trebui să lase a trece această ocaziune favorabilă, fără a-și procura această garnitură splendidă, care se privesce mai ales ca

present escelent de nuntă și ocașional

cum și pentru ori-ce gospodărie mai bună.

Se află numai la

A. HIRSCHBERG,

agentura centrală a fabricelor unite de argint-patent american.

Viena, II. Rembrandstrasse 19/II. — Telephon Nr. 7114.

Trimiterea în provincie pe lângă ramburs sau anticiparea sumei

Praful necesar de curățit 10 cr.

Veritabil numai cu marca de alături înregistrată (metal de sênătate)

Estras din scrisorile de recunoștință.

Primit expedițiunea și sunt foarte mulțămită, mă mai rog pentru o garnitură pomposă a fl. 6.60. Cluș.

Esceleța baronessă Bánffy.

Primit comanda, sunt foarte mulțămît, rog să-mi mai trimiteti una.

Bozovic, Ungaria.

Alex. Keresztes, proto-pretor.

Cu prima trimitere sunt deplin mulțămît, mă rog încă pentru o garnitură.

Ioan Majorosy, canonic.

Lectură

pentru

copii de toate etățile:

Învățăm să cetim, nou abecedar ilustrat cu 21 figuri în colorii, format în 4-º, cartonat frumos fl. —.75

Copii ascultători, mici poesii pentru copii, de Verona, cu 21 gravuri colorate și negre, în 4-º, l. frum. „ 1.—

Grădina și câmpul, de Bonifaciu cu 22 gravuri colorate și negre, format în 4-º, legat frumos „ 1.50

Anicuța, istorioră pentru copii mici, de Smara, cu 21 aquarele și gravuri, în 4-º mic, leg. frumos „ 1.—

Iancușor-Ochișori, istorioră pentru copii, de Bonifaciu, cu 21 aquarele și gravuri, în 4-º mic, legat frumos „ 1.—

Mimi și Tiți la țără, istorioră de Mitica, cu 21 gravuri fine în culori și negre, în 4-º, l. frumos „ 1.50

Trei copii drăgălași, poveste de Mitică și Radu, cu multe aquarele și gravuri, în 4-º, legat frumos „ 2.50

Din viața copilărească, mici poesii pentru copii, de Alma, cu 28 aquarele și gravuri, în 4-º, legat frumos „ 2.50

În lumea largă, (Din viața copilărească, Seria II.) mici poesii pentru copii, de Verona, ilustrate cu 28 aquarele și gravuri, format în 4-º, legat frumos „ 2.50

Topo, cum au petrecut trei copii români în Italia, de Jip, ilustrate cu 30 gravuri de Kate Greenway și alții, un volum broșat „ 1.50

Cap de aur, basm „ —.75

Nicu și Lina, basm „ —.75

Cei trei frați, basm „ —.75

Prichindel, basm „ —.75

Albă ca zăpada, basm „ —.75

Cotoiul încălțat, basm „ —.75

Pantoful de sticlă, basm „ —.75

Cele două soriore, basm „ —.75

Iepurele și ariciul, basm „ —.75

Lupul și iedii, basm „ —.75

Croitorașul vitez, basm „ —.75

Scufița-roșie, basm „ —.75

Piticul muntelui, basm „ —.75

Oberon, séu Cornul minunat, basm „ —.75

Aladin, séu Lampa fermecată, basm „ —.75

Lenuța lui moș Părvu, poveste, cu 5 ilustrațiuni frumoșe în colorii, în 8-º mare, legat frumos „ 1.50

Ingerașul și alte povesti pentru tinerime, cu 5 ilustrațiuni frumoșe în colorii, în 8-º mare, legat frumos „ 1.50

Geneveva de Brabant, un volum în 4-º, ilustrat cu 6 aquarele, cartonat frumos „ 1.50

Cerbul de aur și alte povesti, de Dumitru Stăncescu, cu 13 ilustrațiuni originale de Jiquidi și portretul autorului, un volum, broșat „ 1.50

Ciorap-de piele, de Cooper, cu 11 ilustrațiuni, un volum în 8-º, broșat „ 1.50

Se pot procura dela librăria Tipografiei archidieceșane, Sibiiu.